

Tervetuloa Luontokiltaan!

Hienoa, että haluatte toimia yhdessä luonnon puolesta, kehittää ainejärjestönne toimintaa ympäristövastuullisemmaksi ja innostaa muitakin mukaan!

Tässä tiedostossa on ohjeet ympäristösuunnitelman luomiseen sekä toimenpidevinkkejä. Lisäksi luontokiltalaisten omalta verkkosivulta löydät:

- ✓ Ympäristö- ja tapahtumasuunnitelmapohja
- ✓ Ohjeet ja vinkkejä luontoteemaisen tapahtuman järjestämiseen
- ✓ Ohjeet Luontokilta-tunnuksen käyttöön ja haalarimerkkien tilaamiseen

Ympäristösuunnitelma luodaan vuodeksi kerrallaan, ja samalla suunnitellaan luonto- tai ympäristöteemainen opiskelijatapahtuma. Toimien tuloksista raportoidaan WWF:lle vuoden päätteeksi täyttämällä toteutuneet toimet vuosisuunnitelmapohjaan.

1. Valmistelut

Vastuuhenkilön valinta

Ainejärjestön hallitus vastaa ympäristösuunnitelman laatimisesta ja toteuttamisesta, mutta lisäksi on tärkeää nimetä Luontokiltatoiminnalle vastuuhenkilö. Hän vastaa suunnitelman etenemisestä, pitää huolen, että jokaiselle toimenpiteelle löytyy tekijä, ja varmistaa, että raportointi tulee tehtyä. Ainejärjestössä sopiva vastuuhenkilö voi olla esimerkiksi ympäristöasioista vastaava hallituksen jäsen tai ympäristöasioista kiinnostunut rivijäsen.

Jos järjestöksänne ei vielä ole ympäristövastaavaa, tämä on hyvä hetki luoda uusi rooli!

Materiaaleihin perehtyminen

Tutkikaa yhdessä Luontokiltalaisten omalta sivulta löytyviin ympäristösuunnitelmapohjaan ja tapahtumavinkkeihin.

2. Ympäristösuunnitelma

Täyttäkää ympäristösuunnitelmapohja. Tässä vaiheessa määrittelette tavoitteet, mitä toimenpiteitä tullette vuoden aikana tekemään ja miten seuraatte tavoitteiden toteutumista. Pitäkää ympäristösuunnitelmaa vuoden mittaan esillä hallituksen kokouksissa, jotta pysytte aikataulussa toimien toteuttamisessa.

- **Tavoitteet** ohjaavat toimintaa, ja niiden mukaan suunnitellaan sopivat toimenpiteet. Tavoitteet ovat laajempia kuin toimenpiteet ja niihin päästään, kun toimenpiteet on suoritettu.
- **Toimenpiteet.** Suunnitelkaa tehokkaita toimenpiteitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Aikatauluttakaa jokainen toimenpide ja nimetkää vastuuhenkilöt. Kannattaa osallistaa myös rivijäseniä toimenpiteiden toteutukseen.
- **Mittarit.** Jos haluatte, voitte lisätä ympäristösuunnitelman tavoitteille mittareita. Mittarin avulla tavoitteiden toteutumista on helpompi seurata. Jokaiselle valitulle tavoitteelle voi asettaa yhden tai useamman mittarin. Mittarit voivat olla laadullisia tai määrällisiä.

Esimerkki suunnitelmasta

TAVOITE	MITTARI	TOIMENPIDE
Vähennetään liikkumisen päästöjä	2 opintomatkaa toteutettu vuoden aikana junalla kulkien	Kuljetaan junalla opintomatkalle.
Muutetaan tarjoilut ympäristöystävällisemmiksi	• Lihatarjoiluita vähennetty x % • 3 tapahtumassa tarjoillaan vain kasvisruokaa	Tarjoillaan kasvisruokaa tapahtumassa x.
Lisätään jäsenistön hyvinvointia yhteisellä tekemisellä luonnossa.	• 1 kokonaan luonnossa oleva tapahtuma järjestetty. • Yhteen sisätapahtumaan lisätty osuus luonnossa.	• Patikkaretki xx retkeilyalueelle syyskaudella • Juoksutapahtuma xx rantareitillä kevätkaudella
Lisätään jäsenistön tietoa ympäristöasioista	3 ympäristöaiheista Instagram-postausta vuoden aikana	Julkaistaan Instagramissa postaus ylikulutuksesta.

3. Ympäristösuunnitelman lähettäminen WWF:lle

Lähetätkää ympäristösuunnitelma (mukaan lukien tapahtumasuunnitelma) WWF:lle osoitteeseen luontokilta@wwf.fi

4. Toimenpiteiden toteuttaminen ja viestiminen jäsenistölle

Seuratkaa ympäristösuunnitelmaa ja toteuttakaa suunnittelemanne toimenpiteet. Osallistakaa koko hallitus ja jäsenistö toimien toteutukseen!

Kertokaa Luontokillasta, suunnitelmistanne ja niiden toteutuksesta myös ainejärjestönne verkkosivuilla ja somessa. Hyvä paikka on esimerkiksi ainejärjestönne arvoista ja toimintatavoista kertova sivu.

Lisätkää Luontokilta -tunnus verkkosivuillemme ja käyttäkää sitä myös Luontokiltana toimimisesta kertovissa somepostauksissa. Voitte myös hyödyntää valmiita postauspohjia ja tekstejä someviestinnässänne.

5. Haalarimerkkien tilaaminen

Luontokilta-merkki haalareissa kertoo kuulumisestanne Luontokilta-verkostoon ja halustanne huomioida luonto toiminnassanne. Saatte Luontokiltaan ilmoittauduttuanne ilmaiset haalarimerkit hallituksen jäsenille jaettavaksi.

Voitte tilata haalarimerkkejä jäsenistölle myytäväksi tai tapahtumassa jaettaviksi. Tarkemmat ohjeet löytyvät erillisestä ohjeesta verkkosivulta.

6. Tapahtuman järjestäminen

Tapahtumat ovat keskeinen osa opiskelijatoimintaa. Järjestäkää varainhankintatapahtuma tai jokin muu luontoaiheinen tapahtuma Luontokillan verkkosivulta löytyvien vinkkien avulla. Tämä on hieno mahdollisuus järjestää innostavaa ja uudenlaista ainejärjestötoimintaa ja samalla tehdä hyvää, esimerkiksi vieraslajitalkoiden merkeissä! Voitte myös kehittää oman tapahtumakonseptin.

Vinkki: [Lue WWF-lehdestä](#) kuinka Kaplaaki ry järjesti juoksutapahtuman, jossa he keräsivät yli 3000 euroa saimaannorpan suojeluun!

7. Vuosiraportointi

Raportoikaa vuoden lopuksi WWF:lle ympäristösuunnitelmanne toteutuksesta täyttämällä ympäristösuunnitelmataulukkoon arviointiosuus. Täyttäkää myös tapahtumaraportti samaan tiedostoon. Raportti palautetaan vuoden lopussa sähköpostitse osoitteeseen luontokilta@wwf.fi

Raportin pohjalta voitte kehittää toimintaa seuraavalle vuodelle ja pohtia, jatkatteko vielä samojen teemojen ja tavoitteiden parissa vai onko aika siirtyä uusiin teemoihin.

8. Luontokiltatoiminta ensimmäisen vuoden jälkeen

Aina uuden hallituksen aloittaessa nimetään Luontokilta-vastuuhenkilö ja ilmoitetaan hänen yhteystietonsa WWF:lle. Uuden hallituksen kannattaa perehtyä edellisen vuoden suunnitelmaan ja sen toteutumiseen ennen uuden suunnitelman laatimista.

Ensimmäisen toimintavuoden jälkeen kannattaa nostaa tavoitteita ja pyrkiä saamaan aikaan suurempia vaikutuksia. Seuraavien vuosien toimintaan kuuluu myös tapahtuman järjestäminen ja muiden ainejärjestöjen haastaminen mukaan Luontokiltaan. Suosittelemme myös kutsumaan muita ainejärjestöjä mukaan luontoaiheisiin tapahtumiinne, jotta saatte toimillenne vieläkin laajemman vaikutuksen.

Jos ainejärjestöllänne on käytössä kattavammat ympäristötoiminnan linjaukset, toimii Luontokillan vuosisuunnitelma ja -raportointi helppona keinona varmistaa, että toimintanne on ympäristölinjausten mukaista.

Toimenpidevinkkejä

Viestintä ja jäsenten sitouttaminen

1. Suunnitellaan viestintätoimenpiteitä jäsenten informoimiseksi, esim: Kerrotaan jäsenistölle, että olemme luoneet ympäristösuunnitelman WWF:n ohjeiden avulla.
2. Postataan someen vinkkejä, miten ainejärjestötoimintaa voi muuttaa kestävämmäksi.
3. Järjestetään koulutuksia jäsenistölle luonto- ja ympäristöaiheista.
4. Informoidaan tapahtumaosallistujia tekemistämme ympäristötoimenpiteistä.
5. Järjestetään ympäristöaiheinen kilpailu jäsenistölle.
6. Osallistutaan WWF:n Earth Houriin järjestämällä oma Earth Hour -tapahtuma. <https://wwf.fi/earthhour/>

Tietoa ruuan
ympäristövaikutuksista:
<https://wwf.fi/ruoka/>

Liikkuminen

1. Matkustetaan opintomatkoille vähäpäästöisillä julkisilla kulkuvälineillä, esimerkiksi junalla.
2. Vältetään matkakohteita, joihin on pakko lentää.
3. Kannustetaan opiskelijoita kulkemaan oppilaitokselle kävellen, pyöräillen tai julkisilla kulkuvälineillä oman auton sijaan.
4. Järjestetään kilometrikilpailu, jossa tietyinä aikavälinä pisimmän matkan lihasvoimin kulkenut voittaa.

Ruoka

1. a) Tarjoillaan vain kasvisruokaa ja kestävästi kalastettua kalaa tapahtumissa TAI b) Vähennetään lihan tarjoilua ja lisätään kasvisruuan sekä kestävästi kalastetun kalan tarjoilua.
2. Hyödynnetään WWF:n ympäristöystävällisiä reseptejä ja kalaopasta tarjoiluissa.
3. Vähennetään ja vältetään ruokahävikkiä.
4. Keitetään kerhohuoneella kahvia vain tarvittu määrä ja vähennetään kahvin hävikkiä.
5. Haastetaan opiskelijat mukaan esim. lihattomaan lokakuuhun, vegaanihaasteeseen tai WWF:n ruokakurssille.

Toimenpidevinkkejä

Hankinnat

1. Vähennetään tarpeettomien hankintojen määrää. Jos hankintaa ei voi välttää, pyritään hankkimaan kierrätysmateriaaleista valmistettuja tai mahdollisimman pitkäikäisiä tuotteita.
2. Hankitaan tapahtumien tai kilpailuiden palkinnoiksi aineettomia palkintoja, esim. lahjakortteja.
3. Hankitaan kestoastiasto tapahtumia varten kertakäyttöastioiden käytön sijaan. Vuokrataan astiastoa muille ainejärjestöille.
4. Pyydetään tapahtumaosallistujia tuomaan omat astiat.
5. Hankitaan kierrätettyjä koristeita tapahtumiin, tai tehdään koristeet itse kierrätysmateriaaleista.

Lisäksi: Vaikutetaan aktiivisesti ja edistetään ympäristövastuullisempia käytäntöjä oppilaitoksen tasolla.

Tietoa ylikulutuksesta ja sen ympäristövaikutuksista:
<https://wwf.fi/uhat/ylikulutus/>

Energia ja vesi

1. Selvitetään, mistä lähteestä oppilaitoksen sähkö tulee, ja pyritään vaikuttamaan sen muuttamiseksi tuuli- tai aurinkosähköksi.
2. Lämmitetään saunailloissa sauna vain tarpeen mukaan.
3. Innostetaan jäseniä vähentämään veden kulutusta esim. täyttämällä astianpesukone aina täyteen asti.

Kierrätys ja lajittelu

1. Järjestetään opiskelijoille kirppistapahtuma.
2. Järjestetään yhteinen kierrätys ja kuljetus esim. elektroniikka- tai ongelmajätteille..
3. Perustetaan kerhohuoneelle pysyvät lajittelupisteet jätteille (sen mukaan mitä jätteitä syntyy): muovi, pahvi, paperi, bio, lasi ja metalli.
4. Järjestetään tapahtumissa lajittelupisteet erilaisille jätteille.

